

2024. gada 22. februārī
24-02/3

Vides pārraudzības valsts birojam
pasts@vpvb.gov.lv

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību K2 Ventum
Brīvības gatve 310 - 80, Rīga, LV-1006
info@k2ventum.lv

Par Pāvilostas vēja elektrostaciju parka būvniecību un 330/110kV elektropārvades pieslēguma izveidi "K2 Ventum" vēja parkiem

Saskaņā ar Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) likuma 17.panta (1) punktu biedrība "Baltijas Vides Forums" iesniedz rakstveida priekšlikumus par IVN ziņojuma projektu "K2 Ventum vēja elektrostaciju parka būvniecība un elektropārvades pieslēguma izveide Dienvidkurzemes novadā", kurus būtu jāņem vērā IVN ziņojuma pilnveidei:

1. Par Paredzētās darbības atbilstību teritorijas plānojumiem un nekustamo īpašumu apgrūtinājumiem (2.3. nodaļa ziņojumā)
  - 1.1. Nodaļā ir aprakstīts, kas ir minēts Pāvilostas novada teritorijas plānojuma 2012.–2024. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN). Tie joprojām ir spēkā un nav atcelti, kamēr nav apstiprināts Dienvidkurzemes novada teritorijas plānojums. Vēršam uzmanību, ka sniegtais situācijas konstatējums nav korekts, jo saskaņā ar TIAN, plānotā vēja parka teritorija daļēji atrodas M-3 funkcionālajā zonā. Šajā zonā nav atļauta šāda veida būvju būvniecība.
  - 1.2. IVN ziņojuma 2.3. nodaļā iekļauti punkti no TIAN attiecībā uz Alternatīvo energoapgādi, taču tie neuzsver galveno faktoru - ka Pāvilostas novada teritorijas plānojuma TIAN 303. punkts nosaka, ka Vēja elektrostaciju ar maksimālo jaudu vairāk nekā 20 kilovati plānošana un būvniecība, kā arī esošo izmantošana ir atļauta tikai teritorijas plānojuma grafiskās daļas noteiktajās vietās Lauku zemēs ar indeksiem LR – 5 un LR – 9. Tātad plānotā darbība neatbilst pašreiz spēkā esošajam teritorijas plānojumam.
  - 1.3. IVN ziņojumā nav minēts TIAN 3.1. Novada teritorijas ainavu aizsardzība un pārvaldība, 72.punkts un sniegts raksturojums vai un kā plānotā vēja parka attīstība atbilst šajā sadaļā minētajiem nosacījumiem.
2. Par paredzētās darbības ietekmi uz kultūras kanonā iekļauto ainavu (180 lpp)

IVN ziņojuma 4.6.1. nodaļā minēts, ka Latvijas kultūras kanonā ietilpst "astoņas kanoniskas Latvijas ainavas - Daugavas ainava, Zemgales līdzenuma ainava, Gaujas senielejas ainava, Latgales ezeraines ainava, Latvijas mežu ainava, piejūras ainava, Vidzemes pauguraiņu ainava un Abavas senielejas ainava. Neviena no šīm ainavām neskar paredzētās darbības teritoriju".

Vēršam uzmanību, ka starp astoņām kanoniskajām Latvijas ainavām ir piejūras ainava. Plānotais vēja parka novietojums (~2 km no jūras krasta līnijas) tieši skar piejūras ainavu¹. Tādējādi, ņemot vērā

¹ <https://kulturaskanons.lv/archive/piejuras-ainava/>

plānotā vēja parka raksturlielumus, tas būtiski izmainīs piejūras ainavu Kurzemes piekrastē, attiecīgi arī Latvijas kanonā ietverto vērtību.

3. Par Pāvilostas teritorijas plānojuma 2012-2024 neatbilstību MK noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumiem" grozījumiem (180 lpp)

IVN ziņojuma autori nekorekti apgalvo, ka "Ņemot vērā, ka Pāvilostas novada teritorijas plānojums stājies spēkā 2012.gadā, kas ir pirms VES un vēja parku nosacījumu iekļaušanas MK noteikumos Nr. 240. tie ir pretrunā ar normatīvajos aktos noteikto". Situācija ir, ka šie noteikumu grozījumi nosaka iespēju - "izvietot vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot rūpnieciskās apbūves teritorijā (R), tehniskās apbūves teritorijā (TA), lauksaimniecības teritorijā (L) un mežu teritorijā (M) atbilstoši teritorijas plānojuma nosacījumiem". Taču, ja vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānojumā šāds nosacījums nav iestrādāts, tad attiecīgi līdz plānojuma darbības perioda beigām nav iespējams pieļaut šāda vēja parka būvniecību. Pašreiz nevar garantēt, ka izstrādājot Dienvidkurzemes novada teritorijas plānojumu šāds nosacījums tiks ieļauts, ja vietējā sabiedrība to nevēlēsies.

Turklāt šie MK noteikumu 162.punkts nosaka, ka "Teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā var noteikt teritorijas, kurās vēja elektrostaciju būvniecība ir aizliegta." Tādejādi pastāv arī iespēja, ka jaunais plānojums noteiks tieši šo teritoriju, kurā vēju elektrostaciju būvniecība būs aizliegta.

4. Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada (DKN) ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2035. gadam.

IVN ziņojumā (182 lpp) būtu jāprecizē, ka šī stratēģija ir apstiprināta².

Stratēģijā ir iezīmētas teritorijas ar augstu potenciālu vēja elektroenerģijas ražošanai, kas nozīmē, ka novada attīstībā viens no būtiskiem un potenciāliem attīstības virzieniem ir vēja enerģijas ražošana. Taču jāatzīmē, ka K2 Ventum izraudzītā teritorija nav iezīmēta kā prioritārā teritorija. Turklāt ir uzsvērts, ka, nosakot prioritāri attīstāmās teritorijas, ir ņemta vērā to potenciālā ietekme uz kopējo novada un Liepājas attīstību. IVN ziņojumā nav uzsvērts tas, ka vēja parku attīstība nav prioritāra Pāvilostas pilsētas tuvumā.

5. Par vēja parka teritorijas ainavisko nozīmi.

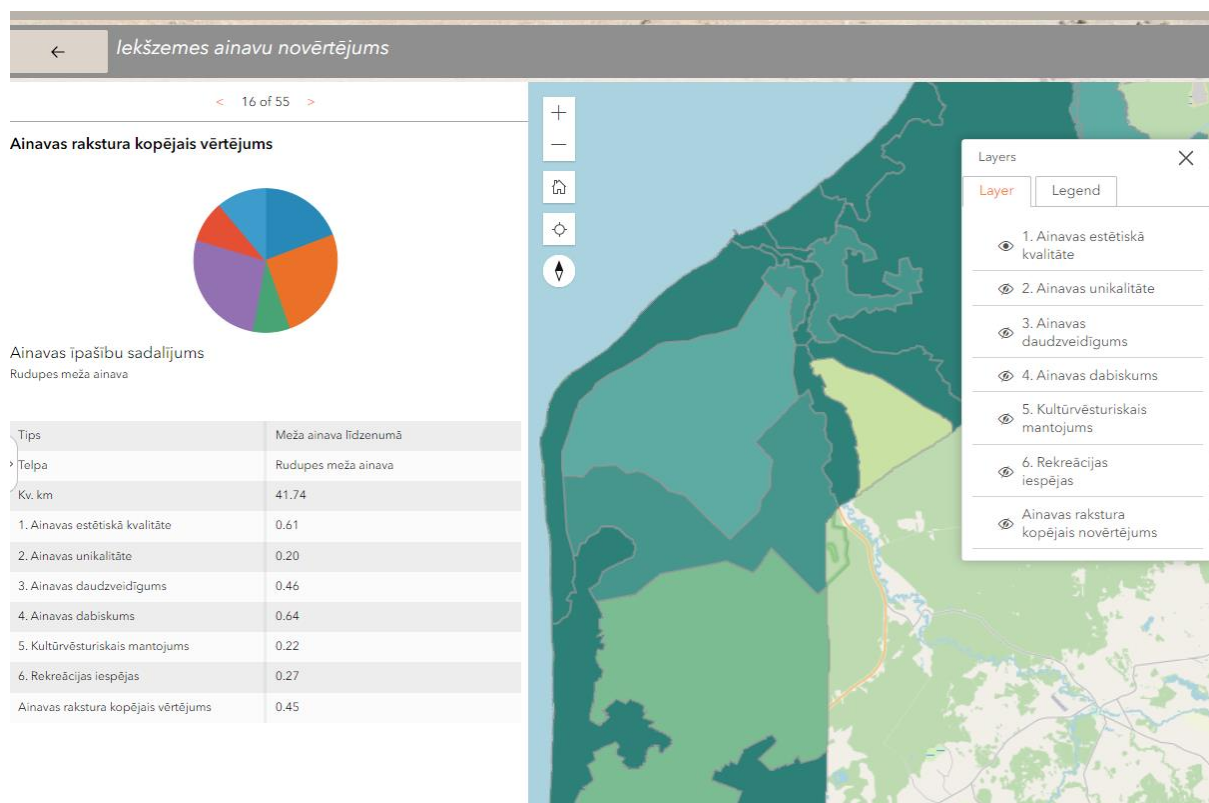
Kā minēts IVN ziņojuma 181. lapā, vēja parks daļēji atrastos Pāvilostas novada teritorijas plānojuma 2012.-2024. gadam noteiktajās īpašās nozīmes ainavas telpā – kultūrvēsturiskajā Grīņu ainavas telpā. Tas attiecīgi ir vēl viens arguments par šāda vēja parka būtiski negatīvo ietekmi uz vidi no ainavu perspektīvas.

6. Par ainavas novērtējumu plānotajā vēja parka teritorijā, kā arī Dienvidkurzemes novada piekrastē.

Tā kā IVN ziņojumā nav ietverts aktuāls, saskaņā ar zinātniskiem kritērijiem veikts ainavas novērtējums, kas varētu sniegt izvērstu novērtējumu par ietekmi uz ainavas struktūru un funkcijām, to kvalitātēm, biedrība "Baltijas Vides Forums" vēlas informēt par 2019.-2021.gadā VARAM vadībā īstenotu Baltijas jūras reģiona projektu Land-Sea-Act, kura ietveros Dienvidkurzemes piekrastes teritorijai tika veikts ainavas un ekosistēmas pakalpojumu novērtējums un izstrādātas rekomendācijas risinājumiem tūrisma attīstībai. Visa vērtējuma informācija ir pieejama publiskā karšu pārļūkā: https://experience.arcgis.com/experience/2447e76e306a4e68bf82323e33b72b26/page/LV/?data_id=dataSource_7-1762f0bc032-layer-8%3A16%2CdataSource_2-1762f0bc02f-layer-2%3A16&views=1.-S%C4%80KUMS

² https://faili.liepaja.lv/Bildes/Dokumenti/Pilsetas-attistiba/1_LDK_IAS_35_Pilnveidota_redakcija_apstiprinats.pdf

Saskaņā ar, projektā iesaistīto ekspertu, veikto ainavas novērtējumu, teritorija ir iekļauta Rudupes meža ainavas telpā, kas novērtēta ar salīdzinoši augstu ainavas dabiskuma un ainavas estētisko kvalitāti. Teritorijās, kam raksturīgs augsts dabiskums (neskartas/maz ietekmētas dabas teritorijas), tūrisma attīstība saistāma ar šo vērtību saglabāšanu un izcelšanu. Tādējādi, izveidojot šajā vietā šāda apjoma vēja parku, ainavas telpa tiks būtiski izmainīta un ietekmēta, pazeminot tās vērtību (sk. attēlu zemāk). Saskaņā ar ekspertu rekomendācijām, nav pieļaujamas attīstības darbības, kas konfliktē ar dabas aizsardzības mērķiem, kas nebūtu šauri interpretējams, kā ES nozīmes biotopu aizsardzība. Tas attiektos arī uz vēja parku attīstību.

https://experience.arcgis.com/experience/2447e76e306a4e68bf82323e33b72b26/page/LV/?data_id=dataSource_7-1762f0bc032-layer-8%3A16&views=Ainavu-telpu-nov%C4%93rt%C4%93jums-copy

Vēlamies informēt, ka Kurzemes plānošanas reģions sadarbībā ar VARAM un biedrību Baltijas Vides Forums 2023.gada otrajā pusē ir uzsācis Kurzemes piekrastes tematiskā plānojuma izstrādi, kura tiks pabeigta līdz 2025.gada beigām. Šajā plānojumā tiks novērtētas piekrastes ainavu kvalitātes un ekosistēmu sniegtie pakalpojumi.

7. Par secinājumiem attiecībā uz ietekmi uz ainavu (194lpp)

7.1. IVN ziņojuma autori secina, ka *“Lai gan kopējā ainava pēc vēja parka izbūves neapšaubāmi mainīsies, ienesot ainavā jaunus elementus, nav pārlicinoša pamatojuma uzskatam, ka ietekme uz ainavu varētu būt būtiski negatīva vai izteikti vairāk negatīva, salīdzinot ar gūtajiem labumiem sabiedrības, pašvaldības un valsts attīstībā”.*

IVN ziņojums nesatur atbilstošu informāciju, lai būtu pamats šādiem secinājumiem, ja nav veikts pilnvērtīgs ainavas kā resursa novērtējums. Tāpēc rosinām priekšlikumu, ka veikt analīzi, kas pierādītu vai apgāztu šāda apgalvojuma patiesumu.

7.2. Otrs secinājums apgalvo, ka ietekme uz ainavu 252m augstajām VES ir lielāka un vizuāli dominējošāka esošajās ainavās no fiksētajiem skatu punktiem. Taču šis secinājums tālāk netiek

ņemts vērā kopējā novērtējumā un atbilstošu alternatīvu izstrādē. Kā parādīts kartēs (4.6.5.3.a)ēls. Plānotā vēja parka redzamība), tad vizuālā ietekme uz ainavu, it īpaši no Pāvilstas puses, ir būtiska. Taču netiek piedāvāts būtisks risinājums, kas mazinās ietekmi.

8. Par Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājums (7.nodaļa)

8.1. Kritēriji alternatīvo vietu salīdzināšanai nav iekļauta ietekme uz ainavu kvalitāti, jo IVN procesā nav vērtētas ainavas. Priekšlikums - papildināt novērtējumu arī ar ietekmi uz ainavu kvalitātēm vietu izvēlē.

8.2. IVN ziņojums secina, ka *“Abu alternatīvo risinājumu īstenošanas gadījumā atsevišķās viensētās prognozējams Vadlīnijās rekomendētā mirgošanas efekta ilguma pārsniegums vairākās viensētās VES parka ietekmes zonā, kā arī normatīvajos aktos noteiktās trokšņa robežvērtības pārsniegums vienā tuvākajā viensētā. Šos var uz par limitējošiem faktoriem VES parka izveidei un to novēršana jānodrošina VES modeļa izvēles un Būvprojekta izstrādes procesā.”*

“Jebkuras VES turbīnas modeļa un torņa augstuma izvēle un VES parka izveide atstās ietekmi uz vidi un tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju labsajūtu.”

Šāds secinājums nodrošina to, ka attīstītājs ir plānojis ietekmēt *tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju labsajūtu*. Ja šāda attīstība tiks pieļauta, tad, visticamāk, būs iespēja sūdzēt tiesā, jo tiks apzināti pasliktināta viensētās dzīvojošo iedzīvotāju vides kvalitāte, apdraudot to veselību.

Tas, ka tirgū ir pieejamas jaudīgas elektrostacijas, kuras dod lielāku ekonomisko izdevīgumu, neattaisno veikt attīstību uz cilvēku veselības rēķina. Attīstītājam būtu jāpiedāvā tādi risinājumi, kas šādu būtisku ietekmi nerada.

Noslēgumā vēlamies iesniegt priekšlikumu, ka IVN ziņojumā būtu jāpiedāvā tāda alternatīva, kuras rezultātā būtiskā ietekme tiktu novērsta, mainot attiecīgi vēja elektrostaciju skaitu un augstumu. Pašreizējās alternatīvas to nenodrošina.

Cieņā,

Dr. Kristīna Veidemane

Valdes priekšsēdētāja

Baltijas Vides Forums